

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

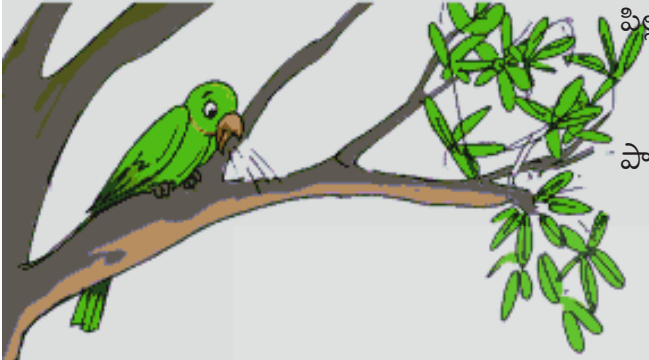
- చిత్రం చూడండి. చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి? అవి ఎక్కడ ఉన్నాయి? ఎందుకు?
- పులి, సింహం ఏమని మాట్లాడుకొంటున్నాయో ఊహించి చెప్పండి.
- పక్షుల్ని, జంతువుల్ని అలా బంధించి ఉంచడం మంచిదేనా? ఎందుకు?

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

ఇది గేయ రూపంలో ఉన్న నాటిక. ఇందులో పిల్లలు రామచిలుకను చూసి ముచ్చటపడి ఆడుకుందామనుకుంటారు. కానీ రామచిలుక పిల్లలతో ఆడడానికి ఇష్టపడదు. రామచిలుకకూ, పిల్లలకూ మధ్య జరిగిన సంభాషణలో చివరికి ఏమి జరిగిందో ఈ పాఠం చదివి తెలుసుకోండి.

పిల్లలు : అదిగో చిలుక - రండ్రా - రండి -
చిలుకతో మాట్లాడుదాం. (చిలుకనుద్దేశించి)

పాట : పచ్చపచ్చని ఆకు పరదాల దాగి
పలుకుబారిన జామి - పండుకొరికేటి
చిలుకమ్మ! మా చిన్ని పిలుపు వింటావా?
మా పెరటిలో కొక్కమారు వస్తావా?

కొండంత చుట్టేవు - కోనలో తిరిగేవు
మా ఇంటి కంటేను - మారాము చేస్తావు
దోరగా పండిన - దొండ పండిస్తాము
ఆరముగ్గిన పచ్చనరటి పండిస్తాము
పంజరం చేయించి పంచలో కడతాము
రంగురంగుల చిలుక! రావేమి? అలుకా?

చిలుక : (కొంటేగా నవ్వుతూ)

పంజరం నాకేల? పసిడి నాకేల?
పచ్చపచ్చని చెట్లు - పండ్లు కావాలి
ఊగిపోయే కొమ్మ ఉయ్యాలలుంటే
హాయిగా నేనూగి ఆడుకోవాలి.

దండిగా చివురుల తావి కావాలి
నిండుగా చల్లని నీడ కావాలి
నిర్మలంగా ఉన్న - నీరు కావాలి
నిశ్చింతగా నేను పాడుకోవాలి.

నేరేడు చెట్టయిన నీ ఇంటలేదు
మారేడు చెట్టన్న మాటయే లేదు
జామిచెట్టకట్టైన - మావిచెట్టయిన
పెరటిలో పచ్చగ - పెరగనే లేదు

పిల్లలు : చిలుకమ్మ నీతోటి చెలిమి కావాలి
నీకేమి ఇష్టమో మాకేమి తెలుసు?
మా ఇంటికే వచ్చి మాకు తోడుంటే
చెప్పినట్టే మేము-చేసి పెడతాము.

వాడితేరిన కొన - వంపుగా తిరిగి
చిలుకమ్మ నీ ముక్కు చిత్రంగ ఉంది
ఆకుపచ్చని రెక్కలమరి ఉన్నాయి
అందరము నీతోను ఆడుకుంటాము.

చిలుక : కాళ్ళు ముడుచుకొని కుదురుగ - కూర్చుని
చేతులతో మీ పనులు చేసుకుంటారు
చేతులవి వేరుగా లేని చిలుకలము
ముక్కుతోనే పనులు చేసుకోవాలి

తొందరగ శత్రువుకు దొరికిపోకుండా
ఆకుపచ్చని రంగు అభయమిస్తుంది
ఆకులో ఆకులా కలిసిపోతాము
గుబురులో గుట్టుగా - కూరుచుంటాము.

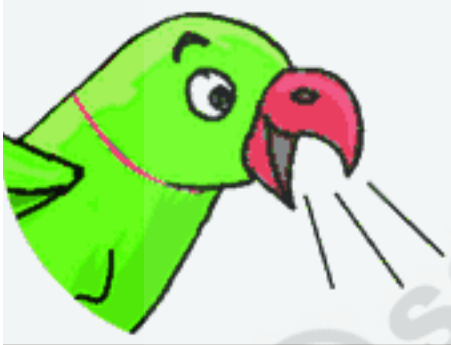
పిల్లలు : నిన్ను చూస్తుంటేను నీతోను ఉండి
మాటలాడాలని మనసుగా ఉంది
ఆటలాడాలని - ఆశగా ఉంది
ఎగిరిపోవాలని - వేడుకగ ఉంది

చిలుక : ఆటపాటలమీద నాకెంతో మనసు
ఆకతాయిల కెప్పుడు నేనంటె అలుసు
రాలుగాయలు నన్ను రాళ్ళతో కొట్టి
వేధించుతారన్న భీతి లేకుంటే
హాయిగా మీతోటి ఆడుకుంటాను
పాటలెన్నో కూర్చి పాడుకుంటాను.

పిల్లలు : రాళ్ళతో వేధించు రాలుగాయలు లేరు
 ఆకతాయిలు ఎప్పుడు మా దరికిరారు
 మాతోటి చెలిమిని మానబోకమ్మ
 మా మాట నిజమమ్మ రామచిలుకమ్మ

చిలుక : విరివిగా తెచ్చి నే - విత్తనాలిస్తా
 పెరటిలో మొక్కలు - పెంచుకొండమ్మా
 పళ్ల చెట్లుంటేను - ఇళ్ళకే అందం
 పచ్చ పచ్చని చెట్లు పల్లెకే అందం
 పల్లెలో చెట్లుంటే - పక్షులొస్తాయి
 పాటలెన్నో పాడి పరవశిస్తాయి
 ఎండవేడికి తాళలేని పశువులు చేరి
 నెమ్మదిగ మేతను నెమరువేస్తాయి
 నీడలో హాయిగ నిద్రపోతాయి

చక్కగా చెట్లుంటే చిలుకమ్మలక్కడే
 కాపురాలుండి రాగాలు తీస్తాయి
 పచ్చ పచ్చని ఆకు పరదాల మాటునే

ముచ్చటలు చెప్పుకొని - మురిసిపోతాయి
 పెరటిలో చెట్లను పెంచుకుంటేను
 మీ చెట్లలో కొచ్చి మీకు తోడుంటా
 మీ ఆట పాటలు మేలుగా నేర్చి
 కొత్తపాటలు నేను కూర్చి నేర్పిస్తా.

మూలం - మల్లెపందిరి
 గిడుగు రాజేశ్వరరావు

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) గేయాన్ని రాగయుక్తంగా పాడండి, అభినయించండి.
- (ఆ) ఈ గేయం దేన్ని గురించి చెబుతుంది? గేయం ద్వారా మీరేమి తెలుసుకున్నారు?
- (ఇ) చిలుకలాంటి పక్షులు మన ఇంట్లోకి రావాలంటే మీరైతే ఏం చేస్తారు?
- (ఈ) చిలుక అంటే అందరికీ ఇష్టమే! మరి ఆ చిలుక ఎలా ఉంటుందో అందరికీ ఇష్టం కలిగించేలా చక్కటి మాటలతో చిలుక గురించి చెప్పండి.

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం రాయడం

- (అ) గేయాన్ని చదవండి. కింది పదాలతో అంతమయ్యే వాక్యాలను గేయంలో గుర్తించండి. మీకు ఏమి అర్థం అయ్యిందో చెప్పండి.

1. మారాము చేస్తావు
2. చేసి పెడతాము
3. అభయమిస్తుంది
4. ఆశగా ఉంది
5. మీకు తోడుంటా

- (ఆ) కింది పదాలు చదవండి. అవి వేటి గురించి చెబుతున్నాయో రాయండి.

1. పల్లెకే అందం _____
2. నెమరువేస్తాయి _____
3. ముక్కు చిత్రంగా ఉంది _____
4. దోరగా పండిన _____
5. రాగాలు తీస్తాయి _____

- (ఇ) గేయాన్ని చదవండి. కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. పిల్లలు చిలుకతో స్నేహం ఎందుకు చేయాలనుకున్నారు?
2. రామచిలుక చెట్లను గురించి ఏమని చెప్పింది?
3. చిలుక ఏమేమి కావాలంది?

4. పిల్లలు రామచిలుకను ఇంటికి రమ్మని పిలిచారు కదా! చిలుక ఎందుకు వెళ్లలేదు.
5. చిలుక పిల్లలకు ఏమి నేర్పిస్తానంది?
6. చిలుకతో మాట్లాడిన పిల్లలు తమకు ఏమి ఆశగా ఉందని చెప్పారు?
7. చిలుక తమ ఇంటికి వస్తే పిల్లలు ఏమేమి చేస్తామన్నారు?

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) గేయ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.
- (ఆ) చిలుక ఇష్టాలు ఏమిటో తెలుసుకున్నారు కదా! మీ ఇష్టాలు ఏమిటో రాయండి
- (ఇ) మీ గ్రామంలో పచ్చని పొలాలను, చెట్లను చూసినప్పుడు మీకు ఏమనిపిస్తుందో రాయండి.
- (ఈ) బంగారు పంజరం చేయించి పెడతామని పిల్లలు అడిగినా చిలుక ఎందుకు రానంది?
- (ఉ) పంజరంలో కంటే బయట ఉండడానికే చిలుక ఇష్టపడింది కదా! ఎందుకు?

IV పదజాలం

(అ) కింది పదాలను చదవండి. వేరుగా ఉన్నవాటిని గుర్తించి 'o' సున్నా చుట్టండి.

1. పావురం, చిలుక, నక్క, కాకి
2. కానుగ, బత్తాయి, మామిడి, నేరెడు
3. నిమ్మకాయ, చింతకాయ, ఉసిరికాయ, అరటికాయ
4. అమ్మ, నాన్న, మామయ్య, ఉపాధ్యాయుడు
5. బంతి, మల్లె, మామిడి, గులాబి

(ఆ) కింది గళ్లలోని అక్షరాలలో కొన్ని పక్షుల పేర్లు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి.

పా	కి	గ	ట్ట	చి
మ	ఈ	వు	కా	ల
ద్ద	లి	రా	పి	చ్చు
కో	ము	పెం	న్	గ్వి
లు	క	నె	రం	డి

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

(ఇ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల వచనాలను మార్చి రాయండి.

1. రహీం తాత కథ చెప్పాడు.
2. రామ చిలుక పండు తిన్నది.
3. నేను మొక్కను పెంచాను.

4. మేము పక్షులకోసం మా ఇంటి ముందు నీళ్ళు, గింజలు పెడతాం.

5. విత్తనాలు నాటితే మొక్కలు వస్తాయి.

V సృజనాత్మకత

(అ) రామచిలుక బొమ్మను గీసి రంగు వేయండి. చిలుక గురించి ఆసక్తి కలిగేలా రెండు వాక్యాలు లేదా చిన్న గేయం రాయండి.

(ఆ) గేయంలోని పాత్రలకు తొడుగులు (మాస్కులు) తయారుచేసి అభినయించండి.

VI ప్రశంస

(అ) పచ్చని చెట్లు ఉంటే ఎంతో ఆహ్లాదంగా ఉంటుంది కదా! మరి మీ పాఠశాలలోగాని, మీ ఇంట్లోగాని చెట్లను పెంచడానికి మీరు ఏం చేయాలో రాయండి.

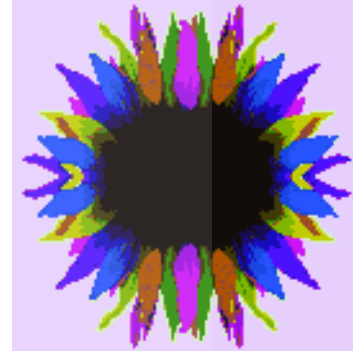
(ఆ) మనకు గాయమైతే ఎలా బాధపడతామో, పక్షులను రాళ్ళతో కొట్టినప్పుడు, చెట్లను నరికినప్పుడు అవికూడా ఎంతో బాధపడతాయి తెలుసా? కాబట్టి వాటి పట్ల మన ప్రవర్తన ఎలా ఉండాలో రాయండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. క్రియా పదాలను సరైన పట్టికలో రాయండి.

1. ఇక్కాల్ బంతిఆట ఆడుతున్నాడు.
2. సంయుక్త పాట పాడింది.
3. అమ్మ రేపు కొత్తబట్టలు కొనితెస్తుంది.
4. కోతి కొబ్బరిచెట్టు ఎక్కుతూ ఉంది.
5. బడినుంచి పిల్లలు విహార యాత్రకు వెళ్ళారు.
6. సక్కుబాయి వచ్చే ఆదివారం చిత్తూరు వెళుతుంది.

జరిగిన పని	జరుగుతున్న పని	జరగబోయే పని

పట్టికను నింపారు కదా!

‘పాడింది., వెళ్ళారు... ఈ పదాలు జరిగిపోయిన పనిని గురించి తెలియజేస్తున్నాయి. కదా! ఇలా జరిగిపోయిన పనిని గురించి తెలిపే పదాలున్న వాక్యాలు ‘భూతకాలపు’ వాక్యాలు.

‘ఆదుతున్నాడు, ఎక్కుతూ ఉంది’ ఈ పదాలు జరుగుతున్న పనిని తెలియజేస్తున్నాయి కదా! ఇలా జరుగుతూ ఉన్న పనిని గురించి తెలిపే పదాలున్న వాక్యాలు ‘వర్తమాన’ కాలపు వాక్యాలు.

‘కొనితెస్తుంది, వెళుతుంది’... ఈ పదాలు జరగబోయే పనిని తెలియజేస్తున్నాయికదా! ఇలా జరగబోయే పనిని గురించి తెలిపే పదాలున్న వాక్యాలు ‘భవిష్యత్’ కాలపు వాక్యాలు.

(ఆ) కింది వాక్యాలను చదవండి. ఏ కాలంలో ఉన్నవో రాయండి.

1. జోసఫ్ రేపు హైదరాబాదు వెళతాడు. _____
2. గీత సినిమా చూసింది. _____
3. సౌమ్య పాఠం చదువుతున్నది. _____
4. సలీమా కథ రాసింది. _____
5. వైష్ణవి బొమ్మలు గీస్తూ ఉన్నది. _____
6. రాబర్ట్ ఆటల పోటీకి వెళతాడు. _____

ప్రాజెక్టు పని

‘పచ్చని చెట్లు ప్రగతికి మెట్లు’, ‘నేటి మొక్కే రేపటి చెట్టు’ ఇలాంటి నినాదాలను సేకరించండి. ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. గేయాన్ని లయబద్ధంగా పాడగలను. చిలుక గురించి మాట్లాడగలను. ఔను/కాదు
2. గేయాన్ని ధారాళంగా చదవగలను.
ఇచ్చిన పదాలు వేటి గురించి చెబుతున్నాయో రాయగలను. ఔను/కాదు
3. గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయగలను. ఔను/కాదు
4. గేయాన్ని నాటకీకరణ చేయగలను. చిలుక బొమ్మను గీసి కవిత రాయగలను. ఔను/కాదు

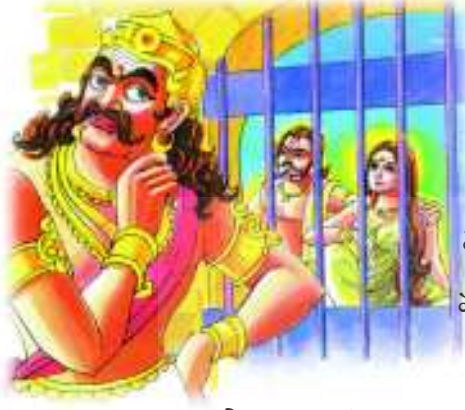
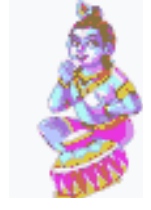
జీవుల్ని ప్రేమించండి - జీవవైవిధ్యాన్ని పెంపొందించండి.

చదువు

ఆనందించు

చిన్నికృష్ణుడు

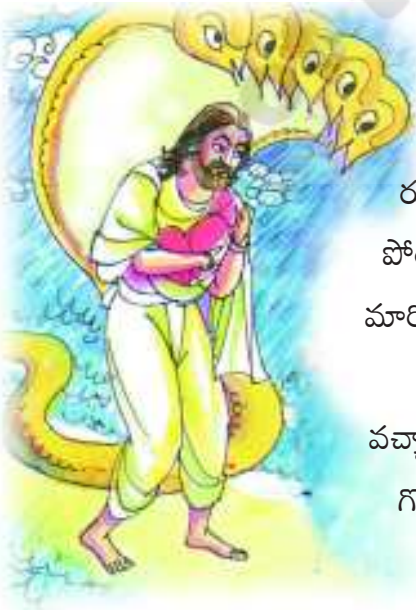
కంసుడు మహాక్రూరుడైన రాక్షసుడు. కంసుని చెల్లెలు దేవకి. ఆమెకు వసుదేవునితో వివాహం జరిగింది. దేవకి వసుదేవుల ఎనిమిదవ సంతానంగా పుట్టే బిడ్డ తనను తుదముట్టిస్తాడని తెలిసి కంసుడు వారిని కారాగారంలో బంధించాడు. వారికి పుట్టిన బిడ్డలను అందరినీ హతమార్చాడు. కంసుని కారాగారంలో బందీలుగా ఉన్న దేవకి, వసుదేవులకు ఎనిమిదవ సంతానంగా కృష్ణుడు జన్మించాడు.

వసుదేవుడు ఆ పసివాణ్ణి చెరసాల నుండి తప్పించి కాపాడాలనుకున్నాడు. ఆ రాత్రికి రాత్రే గోకులంలో తన స్నేహితుడైన నందగోపుడి ఇంటికి చేరుకున్నాడు. చడీచప్పుడు చేయకుండా ఆ పసివాడిని నందగోపుడి భార్య యశోద పక్కన పడుకోబెట్టాడు. ఆమె పక్కలో ఉన్న ఆడపిల్లను తీసుకొని వడివడిగా చెరసాలకు చేరుకున్నాడు. దేవకి పక్కన పడుకోబెట్టాడు. తెల్లవారగానే ఆడ శిశువు పుట్టిందని కంసుడు తెలుసుకున్నాడు. ఆ శిశువును చంపబోయాడు. అంతట ఆ శిశువు “ఒరే మూర్ఖుడా! నీ పాలిట మృత్యువు మరొక చోట పెరుగుతున్నాడు” అని చెప్పి మాయమైపోయింది.

గోకులంలో యశోద దంపతులు తమ ముద్దుల పుత్రుడిని చూసి ఆనందం పట్టలేకపోయారు. అతనికి కృష్ణుడు అని పేరు పెట్టారు. నందగోపుని ఇంటి వద్దే వసుదేవుని మరో భార్యయైన రోహిణి కూడా ఉంది. ఆమె కృష్ణుడి కంటే పెద్దవాడైన బలరామునికి జన్మనిచ్చింది. ఇద్దరు పిల్లలను యశోద దంపతులు అల్లారుముద్దుగా పెంచుతున్నారు.

కంసుడికి శ్రీకృష్ణుని గురించి తెలిసింది. చిన్ని కృష్ణుని సంహరించుటకు మొదట పూతన అను రాక్షసిని పంపించాడు. ఆ రాక్షసి అందమైన గోపిక రూపంతో గోకులానికి వెళ్ళింది. కృష్ణుడు పాలు తాగే నెపంతో ఆమె ప్రాణాలు పోయేలా గట్టి దెబ్బతీశాడు. పెద్దగా అరుస్తూ పూతన తన నిజ స్వరూపంలోకి మారి నేలపైబడి మరణించింది.

ఊయల్లో పడుకొని ఉన్న కృష్ణుణ్ణి చంపుటకు కాకాసురుడు కాకి రూపంలో వచ్చాడు. కాని చిన్నారి కృష్ణుడు చిరునవ్వులు చిందిస్తూ ఎడమచేతితో ఆ కాకి గొంతును గట్టిగా పట్టుకొని గిరాగిరా తిప్పి విసిరివేశాడు. అది కంసుని సభామండపాన పడి మరణించింది.

రాక్షసుల అరాచకాలు కొనసాగుతూ ఉండేసరికి, వాటిని భరించలేక యశోద, నందగోప దంపతులు గోకులం నుంచి యమునా తీరంలోని బృందావనానికి వెళ్లారు.

ఒకరోజు బలరాముడు, మరికొంత మంది పిల్లలు కలిసి కృష్ణుడు మట్టి తిన్నాడని యశోదకు ఫిర్యాదు చేశారు.

అతని అల్లరికి విసిగిపోయిన యశోద కోపంతో కర్ర పుచ్చుకొని వచ్చి మన్ను తిన్న విషయం గురించి కృష్ణుణ్ణి ఆరా తీసింది.

“కావాలంటే నువ్వే చూసుకో!” అంటూ నోరు తెరిచాడు కృష్ణుడు. ఒక్కసారిగా యశోద దిగ్భ్రాంతికి గురైంది. ఆమెకు బాలకృష్ణుడి నోట్లో విశాల విశ్వమంతా వెలిగిపోతూ కనిపించింది. ఆమె కోలుకొనేలోపే కృష్ణుడు కిలకిలా నవ్వుతూ తన అల్లరి కొనసాగించడానికి అక్కడి నుంచి పరుగెత్తాడు.

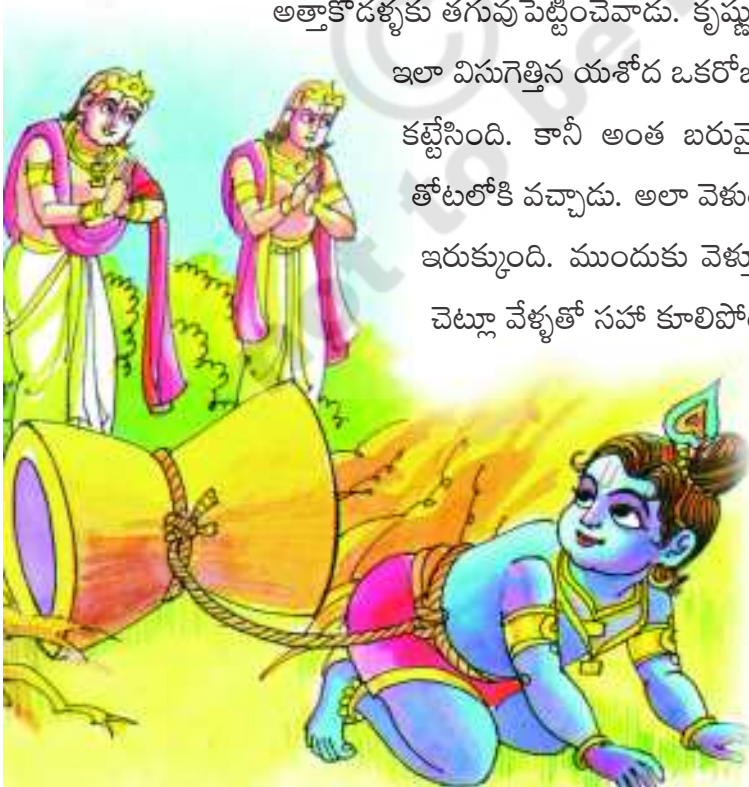
కృష్ణుడు వెన్నను దొంగిలించి

అత్తాకోడళ్ళకు తగువుపెట్టించేవాడు. కృష్ణుడు అల్లరి పనులతో యశోదమ్మ విసిగిపోయింది.

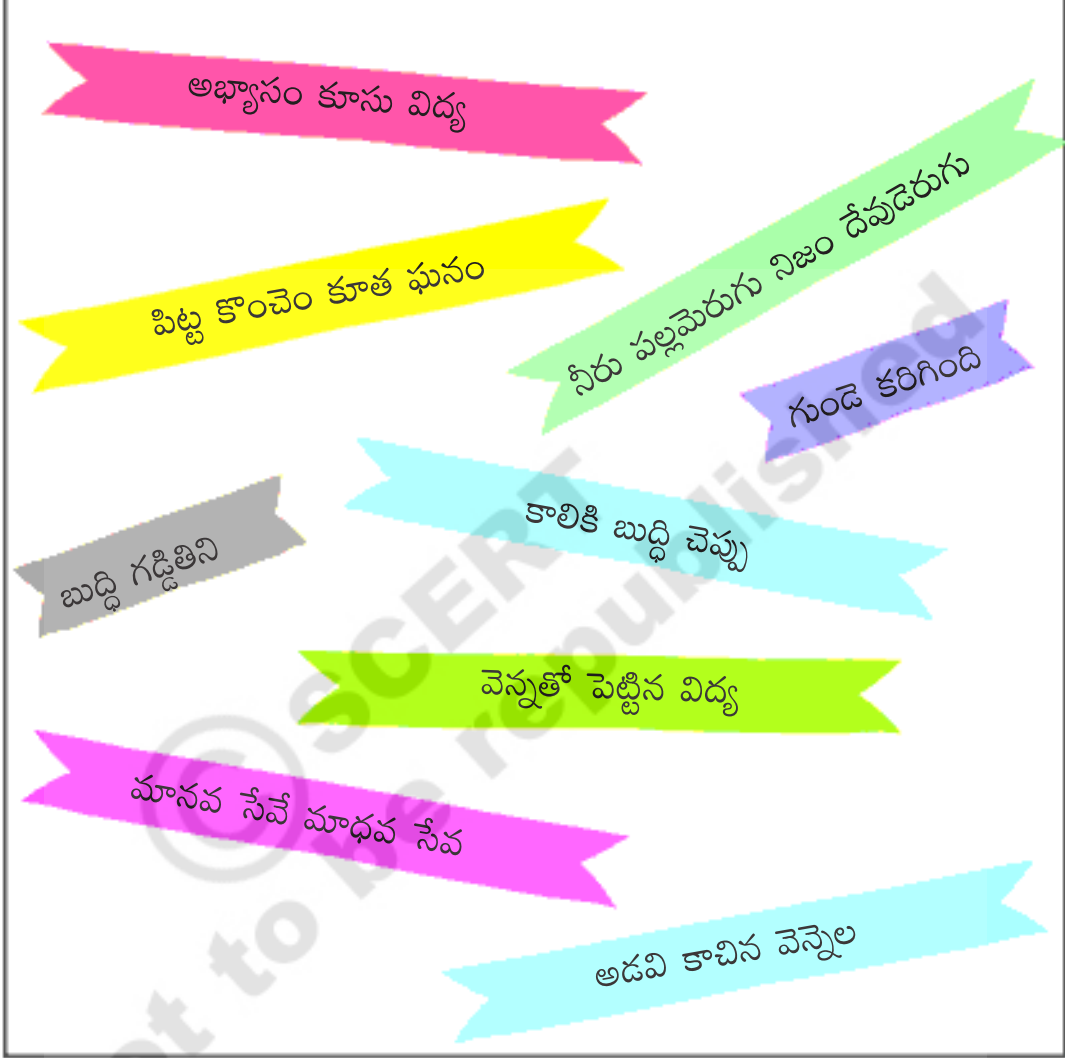
ఇలా విసుగెత్తిన యశోద ఒకరోజు అతని నడుముకు తాడు కట్టి ఒక రుబ్బురోలుకు కట్టేసింది. కానీ అంత బరువైన రోలును కూడా ఈడ్చుకుంటూ దగ్గర్లో గల తోటలోకి వచ్చాడు. అలా వెళుతున్నప్పుడు రుబ్బురోలు రెండు మద్ది చెట్ల మధ్యలో ఇరుక్కుంది. ముందుకు వెళ్తూ కృష్ణుడు కొంచెం బలంగా లాగానే ఆ రెండు చెట్లూ వేళ్ళతో సహా కూలిపోయాయి. ఆ రెండు మద్ది చెట్లూ దేవతామూర్తులుగా

మారాయి. వారు శాపవిమోచన చేసిన కృష్ణునికి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

ఇలా కృష్ణుడు ముద్దు ముద్దు చిలిపి పనులతో అలరిస్తూ దైవ కార్యాలను నిర్వహిస్తూ తల్లి యశోదను ధన్యురాలిని చేశాడు. తండ్రి మాటను వింటూ, మిత్రులనూ, దీనులను ఆదరిస్తూ ఆదర్శప్రాయుడైన బాల్యాన్ని గడిపాడు.

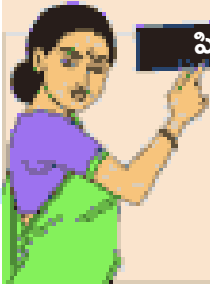

కింది వాక్యాలు చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- పై వాక్యాలను ఏయే సందర్భాలలో ఉపయోగిస్తారు.
- పై వాక్యాల అర్థం ఏమిటి?
- మీకు తెలిసిన మరికొన్ని ఇలాంటి వాక్యాలను చెప్పండి. వాటితో ఒక చిన్న కథ చెప్పండి.

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

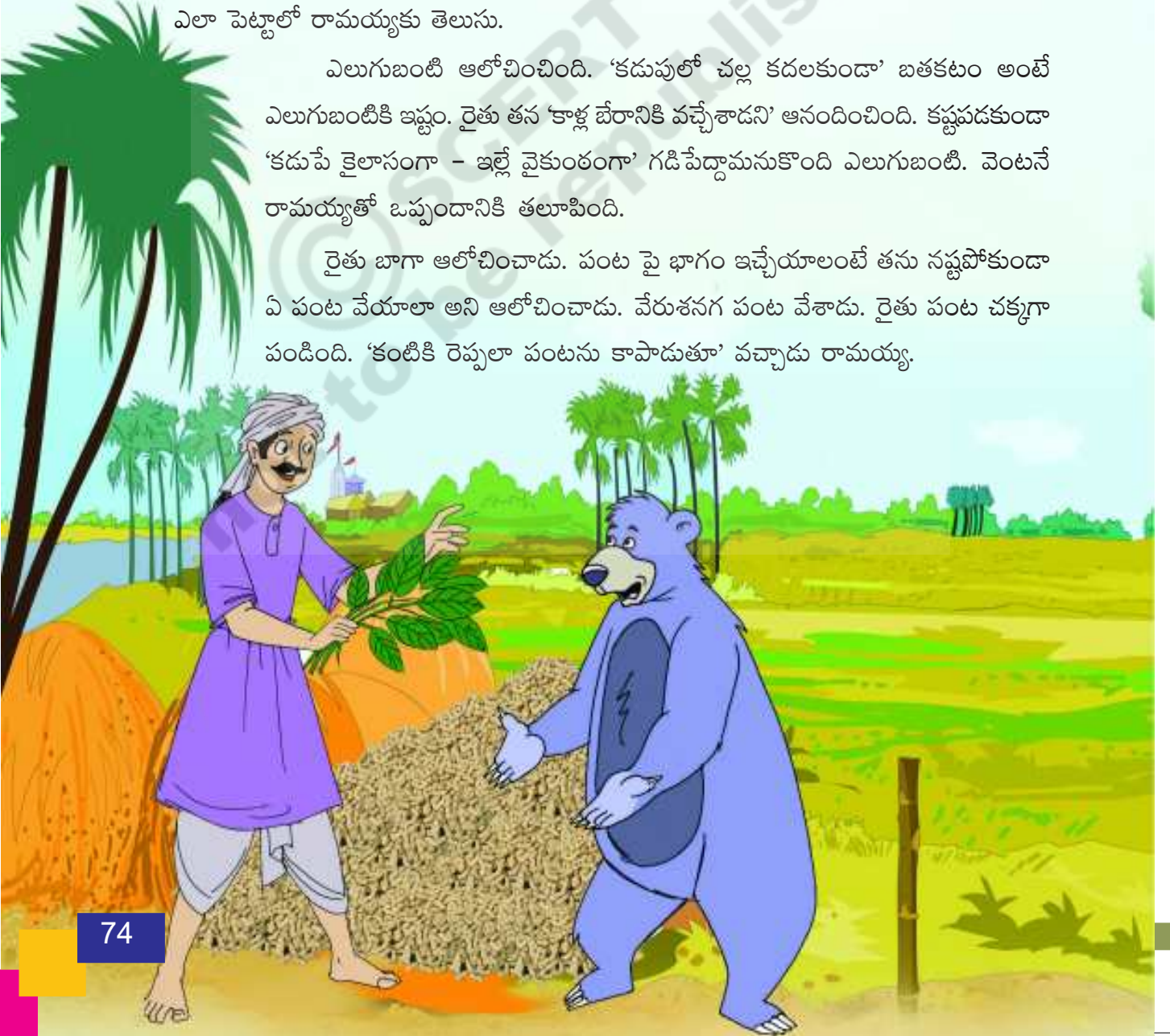
తెలివిగా ప్రవర్తిస్తే ఎటువంటి సమస్యనైనా తేలికగా ఎదుర్కోవచ్చు. ఈ కథలో రామయ్య తన తెలివితేటలతో ఎలుగుబంటిని ఎలా బోల్తా కొట్టించాడో చదివి తెలుసుకోండి.

'రెక్కాడితేగానీ డొక్కాడని' పేదరైతు రామయ్య. 'గొర్రెతోక' లాంటి ఆదాయంతో రోజులు భారంగా గడిపేవాడు. 'కష్టాలు కలకాలం కాపురం ఉండవు' అని నమ్మే రామయ్య ఎప్పటిలాగే తన చేలో వేరుశనగ పంట వేసేందుకు వెళ్లాడు. ఇంతలోనే ఒక తల పొగరు ఎలుగుబంటి 'పులిమీద పుట్ర'లా వచ్చిపడింది. "ఈ చేను నాది ఇక్కడ పంటవేస్తే పంటను నాశనం చేస్తాను. కాదని వేస్తే చంపుతాను" అంటూ అట్టహాసం చేసింది.

రామయ్యకు దాన్ని చూడగానే గుండెల్లో గుబులు మొదలైంది. అయినా 'గుండె దిటవు' చేసుకున్నాడు. పొలం పనిలో తాను 'మడమ తిప్పకూడదను'కున్నాడు. "ఓ ఎలుగుబంటీ! ఈ పంటను నన్ను వేసుకోనిస్తే చక్కగా పంట పైభాగం అంతా నీకే ఇచ్చేస్తాను." అన్నాడు రామయ్య. తలతిక్క ఎలుగుబంటికి 'కీలెరిగి వాత' ఎలా పెట్టాలో రామయ్యకు తెలుసు.

ఎలుగుబంటి ఆలోచించింది. 'కడుపులో చల్ల కదలకుండా' బతకటం అంటే ఎలుగుబంటికి ఇష్టం. రైతు తన 'కాళ్ల బేరానికి వచ్చేశాడని' ఆనందించింది. కష్టపడకుండా 'కడుపే కైలాసంగా - ఇల్లే వైకుంఠంగా' గడిపేద్దామనుకొంది ఎలుగుబంటి. వెంటనే రామయ్యతో ఒప్పందానికి తలూపింది.

రైతు బాగా ఆలోచించాడు. పంట పై భాగం ఇచ్చేయాలంటే తను నష్టపోకుండా ఏ పంట వేయాలా అని ఆలోచించాడు. వేరుశనగ పంట వేశాడు. రైతు పంట చక్కగా పండింది. 'కంటికి రెప్పలా పంటను కాపాడుతూ' వచ్చాడు రామయ్య.

సగం పంటను ముక్కు పిండి వసూలు చేసుకోవాలని 'కాలుగాలిన పిల్లిలా' తిరుగుతున్న ఎలుగుబంటి పంటకోత సమయానికి వచ్చింది. రామయ్య పై పైరును కోసేసి ఎలుగుబంటికి ఇచ్చాడు. తెలివితక్కువ ఎలుగుబంటి పైరొట్టను పట్టుకెళ్లింది.

రామయ్య వేరుశనక్కాయల్ని తప్పకొని బస్తాలకెత్తుకొని పట్టుకెళ్లాడు. ఎలుగుబంటి 'తిక్కకుదిరిందని' సంతోషించాడు. ఎలుగుబంటి ఆ పైరును నోట్లో పెట్టుకొని కొరికింది. 'భీ' పసరువాసన అంటూ పారేసింది. రైతు తన 'కళ్లల్లో దుమ్ము' కొట్టాడని ఎలుగుబంటి 'కడుపుమండింది'. పరుగున రైతు దగ్గరకు వచ్చింది. మోసం చేశావంటూ 'నిప్పులుకక్కింది'.

రామయ్య ఎలుగుబంటిని శాంతపరుస్తూ, "ఈసారి పంటలో ఏ భాగం కావాలో కోరుకో అదే ఇస్తాను" అన్నాడు. ఎలుగుబంటి రామయ్యతో "ఈసారి పైభాగం నీది. కింది భాగం నాది" అంటూ హెచ్చరించింది. రామయ్య సరేనన్నాడు.

రామయ్య ఈసారి పరిపంట వేశాడు. ఎలుగుబంటి 'కాలికి బలపం కట్టుకొని' పంట కోతకు వచ్చేదాకా తిరిగింది. పంట కోతకు వచ్చింది. 'గోతికాడ నక్కలా' ఎలుగుబంటి రానే వచ్చింది. రామయ్య పరి పై పైరును తాను కోసుకొని దుబ్బుల్ని ఎలుగుబంటికి ఇచ్చాడు.

ఎలుగుబంటి దుబ్బుల్ని తీసుకొని వెళ్లింది. పరపరా దుబ్బుల్ని నమిలింది. 'భీ పాడు గడ్డి' అంటూ దుబ్బుల్ని విసిరి కొట్టింది.

ఎలుగుబంటి 'ఆటకట్టు' అయ్యిందనుకొన్న రామయ్య తాను తెచ్చుకొన్న వరి ధాన్యాన్ని బియ్యంగా దంచుకొని పేలాలు, అటుకులు, బియ్యంతో రకరకాల పదార్థాలు చేసుకొని నోరారా తింటున్నాడు.

కోపంతో గుండెలు బాదుకుంటూ ఎలుగుబంటి వచ్చింది. పళ్లు కొరుకుతూ రైతును దుర్భాషలాడింది. సగం పంట ఇస్తానని "అరచేతిలో వైకుంఠం చూపిస్తావా? చిల్లిగవ్వ విలువ చేయని పాడు దుబ్బుల్ని నాకు ఇస్తావా?" అంటూ 'ఒంటికాలి మీద లేచింది'.

రామయ్య దాన్ని శాంతపరుస్తూ "నీవు అడిగిన ప్రకారమే కదా! ఇచ్చాను. ఒప్పందం ప్రకారమే నీ భాగం పట్టుకెళ్లావు" అంటూ నచ్చజెప్పిపోయాడు.

రైతు మాటతో ఎలుగుబంటికి 'అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది.' ఈసారి తాను మోసపోకూడదనుకుంది. "ఇదిగో చూడు ఈసారి పై పైరూ, కింది భాగమూ నాదే! మధ్యలో భాగమే నీది. అర్థమయ్యిందా? అంది ఎలుగుబంటి. తన తెలివి ముందు రైతు 'పప్పులుడకవు' అనుకొంది. ఎలుగుబంటి షరతుకు రామయ్య ఒప్పేసుకున్నాడు. ఈసారి రామయ్య చెరుకుపంట వేశాడు. పంటకోత సమయానికి ఆవురావురుమంటూ ఎలుగుబంటి వచ్చింది. రామయ్య ఎలుగుబంటి చెప్పిన షరతు ప్రకారం చెరకు పై భాగంలో ఉన్న రొట్టనీ, కింది దుబ్బుల్ని కోసేసి దానికి ఇచ్చేశాడు. పళ్లికిలించుకొంటూ ఎలుగుబంటి పట్టుకెళ్లింది.

రామయ్య చెరకుగడల్ని పట్టుకెళ్లి బెల్లం చేసుకొన్నాడు. దానితో చక్కగా లడ్డా, బూంది, జిలేబీలు, బెల్లం గారెలు చేసుకొని తింటున్నాడు.

ఎలుగుబంటి 'నిప్పు తొక్కిన కోతిలా' గెంతులేస్తూ వచ్చింది. 'అన్నం అడిగితే సున్నం పెట్టినట్లు' చేస్తావా? దమ్మిడికి కొరగాని పచ్చిరొట్ట, మట్టిదుబ్బులూ ఇస్తావా? అంటూ మండిపడింది.

రైతు దాన్ని సమాధానపరుస్తూ, "నువ్వు చెప్పినట్టే కదా చేశాను! మళ్లీ నన్ను అంటావే?" అంటూ ప్రశ్నించాడు. 'పొమ్మన లేక పొగపెట్టడం' అంటే ఇదే! నిన్ను నమ్ముకొని కూర్చుంటే 'కళ్లల్లో కారం కొడతావా?'" అంటూ కోపంతో 'మండిపడింది'.

"ఈసారి పంటలో ఏభాగం ఇవ్వాలో చెప్పు" అంటూ ఎలుగుబంటిని అడిగాడు రామయ్య. 'బలం ఉన్నవాడిదే రాజ్యం' అనుకున్నాను. వద్దు బాబోయ్ వద్దు! నీతో వ్యవసాయం అంటే 'కొరివితో తల గోక్కోవడమే" అంటూ ఎలుగుబంటి 'తోక ముడుచుకొని' అడవిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) ఈ పాఠంలోని కథను మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.
- (ఆ) ఈ కథకు ఇంకేం పేరు పెట్టవచ్చు? ఎందుకో చెప్పండి.
- (ఇ) ఎలుగుబంటికి కష్టపడడమంటే ఇష్టంలేదు. ఎదుటివాళ్ళను అదిరించి, బెదిరించి పొందాలని చూస్తూంటుంది. ఎలుగుబంటి లాంటివాళ్ళు మన ఊళ్ళలో కూడా ఉంటారు. అలాంటి వారు ఏమేం చేస్తారు? వారికి మీరైతే ఎలా బుద్ధి చెబుతారు?
- (ఈ) ఎలుగుబంటి, రైతు ఇద్దరిలో ఎవరిది న్యాయం? ఎందుకు? చర్చించండి.

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం రాయడం

- (అ) 'కడుపు మండింది' వంటి పదాలు పాఠంలో ఉన్నాయి. వీటిని జాతీయాలు అంటారు. వాటికింద గీత గీయండి.
- (ఆ) పాఠంలోని సామెతలకింద గీత గీయండి.
- (ఇ) కింది వాక్యాలను పాఠం ఆధారంగా సరిచేసి రాయండి.
1. రామయ్య మొదటి పంటగా చెరకు వేశాడు.
 2. రామయ్య రెండో పంటగా వేరుశనగ వేశాడు.
 3. రామయ్య మూడో పంటగా వరిపైరు వేశాడు.
 4. పంటచేసు ఎలుగుబంటికి చెందినది.
 5. ఎలుగుబంటి చాలా తెలివైనది.
- (ఈ) శరీర భాగాలకు సంబంధించిన పదబంధాలను పాఠం ఆధారంగా రాయండి.
ఉదా : కంటికి రెప్పలా, ----
- (ఉ) 'రైతు తెలివి' పాఠం చదివి ఎలుగుబంటి స్వభావం గురించి, రైతు స్వభావం గురించి రాయండి.

రైతు స్వభావం	ఎలుగుబంటి స్వభావం
ఉదా: కష్టజీవి	ఉదా: సోమరిపోతు

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) 'రెక్కాడితే గాని డొక్కాడదు' అంటే ఏమిటి?
- (ఆ) ఎలుగుబంటిని చూడగానే రామయ్యకు గుండెలో గుబులు మొదలైంది కదా! 'గుండెలో గుబులు' అనే దాన్ని ఇంకా ఏ ఏ సందర్భాల్లో వాడతారు? నీకు ఎప్పుడైనా అలా అస్పించిందా? ఎప్పుడు?
- (ఇ) 'కడుపులో చల్ల కదలకపోవడం' అంటే ఏమిటి? దీన్ని ఏ ఏ సందర్భాల్లో వాడతారు?

- (ఈ) పాఠం ఆధారంగా రామయ్య గురించి అయిదు వాక్యాలు రాయండి.
- (ఉ) ఈ కథలో ఎలుగుబంటి స్థానంలో కుందేలు ఉంటే ఏం జరిగి ఉండేది?
- (ఊ) ఈసారి ఎలుగుబంటికి రైతు చేస్తున్న మోసం తెలిసింది. పంటమొత్తం నాదే! కేవలం పండించే బాధ్యత నీది అని ఎలుగుబంటి అన్నది. దానికీ రామయ్య ఒప్పుకున్నాడు. అయినా చివరకు రామయ్యకే మేలు జరిగింది! ఎలాగో ఆలోచించి రాయండి.

IV పదజాలం

(అ) కింది ఖాళీలలో సరైన జంతువులు, పక్షులను కనుక్కొని రాయండి.

(హంస, మొసలి, ఎద్దు, నక్క, పిల్లి, లేడి, కోడి, కోతి)

ఉదా : ఈనగాచి నక్కల పాలు చేసినట్లు

1. కాలు గాలిన _____ లా తిరుగుతుండడం.
2. తినమరిగిన _____ ఇల్లెక్కి కూసిందట.
3. _____ కి కొబ్బరికాయ దొరికినట్లు.
4. _____ కి లేచిందే పరుగు.
5. _____ లా కన్నీళ్ళు.
6. గానుగ _____ పని చేయడం.
7. ఆదిలోనే _____ పాడు.

(ఆ) రామయ్య వరితో అటుకులు, పేలాలు, బియ్యం వంటివి చేసుకున్నాడు కదా! వీటితో ఇంకా ఏమేమి తినుబండారాలు తయారవుతాయో కింది పట్టికలో రాయండి.

అటుకులతో చేసేవి	పేలాలతో చేసేవి	బియ్యంతో చేసేవి

(ఈ) పట్టికలోని పదాలు కలిపితే కొన్ని జాతీయాలు ఏర్పడతాయి. వాటిని రాయండి.

పులిమీద	మండడం
ముక్కుపిండి	చెరగడం
తిక్క	పుట్ర
కడుపు	వసూలు
నిప్పులు	లేవడం
ఒంటికాలి మీద	పడడం
మండి	కుదరడం

(ఉ) కింది కథను చదవండి. ఖాళీలలో సరైన జాతీయాలు/పదబంధాలను పూరించి కథను రాయండి.

(స్వస్తి పలుకు, వెన్నతో పెట్టిన విద్య, అందెవేసిన చెయ్యి, పాపం పండింది, అరణ్యరోదన, పెడచెవిన పెట్టినందుకు, గుండెలు బాదుకొని, కాళ్ళా వేళ్ళా)

శంకరం దొంగతనం చేయడంలో _____ . కనిపించినది కాజేయడం _____ లా అబ్బింది. చివరికి _____ కటకటాల పాలయ్యాడు. తల్లిదండ్రులు, గురువుల మంచి మాటలు _____ తగిన శాస్తి అయిందని _____ బావురుమన్నాడు. దొంగతనాలకు _____ తానని న్యాయాధికారుల ముందు _____ పడినా అతని గోల _____ అయింది.

V సృజనాత్మకత

(అ) పాఠం కథ చదివారు కదా! కథలో రైతుకు, ఎలుగుబంటికి మధ్య జరిగిన సంభాషణను రాయండి.

ఎలుగు బంటి : ఈ చేను నాది. ఇక్కడ పంటలు వేయడానికి వీల్లేదు.

రైతు :

ఎలుగుబంటి :

రైతు :

(ఆ) మీకు తెలిసిన జాతీయాలు, సామెతలు రాయండి. వీటిని ఉపయోగించి 'సింహం-కుందేలు' కథను రాసి ప్రదర్శించండి.

VI ప్రశంస

(అ) కథను బాగా చెప్పిన నీ స్నేహితుడిని నీవెలా అభినందిస్తావు?

(ఆ) అపాయంలో చక్కని ఉపాయాన్ని సూచించిన నీ మిత్రుణ్ణి నీవెలా ప్రశంసిస్తావు?

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. అవి ఏకాలానికి చెందినవో రాయండి.

శ్రీధర్	బజారుకి	వెళ్ళింది
స్వాతి	సర్కస్ కి	వెళ్ళాడు
అతడు	ఊరికి	వెళ్తాడు
ఆమె	సినిమాకి	వెళ్తుంది
అభిరాం	హైదరాబాద్	వెళ్తున్నారు
సలీమా	బడికి	వెళ్తున్నది

(అ) ఇంతవరకు మీరు నేర్చుకున్న పాఠాలను చదవండి. ఆ పాఠాల్లో భూత, వర్తమాన, భవిష్యత్ కాలాలకు సంబంధించిన వాక్యాలు ఉన్నాయా? వాటిని కింది పట్టికలో రాయండి.

భూతకాలం	వర్తమాన కాలం	భవిష్యత్ కాలం

ప్రాజెక్టు పని

జంతువులు, పక్షులు, శరీర అవయవాలు, వస్తువులు, ఆహారం, సంప్రదాయాలనుంచి ఎన్నో జాతీయాలు/పదబంధాలు పుట్టుకు వచ్చాయి కదా! మీ ఇళ్ళల్లో నిత్యవ్యవహారంలో వాడే మాటలనుంచి లేదా బాలసాహిత్యంనుంచి సేకరించిన జాతీయలను, సామెతలను పట్టిక రూపంలో రాసి ప్రదర్శించండి.

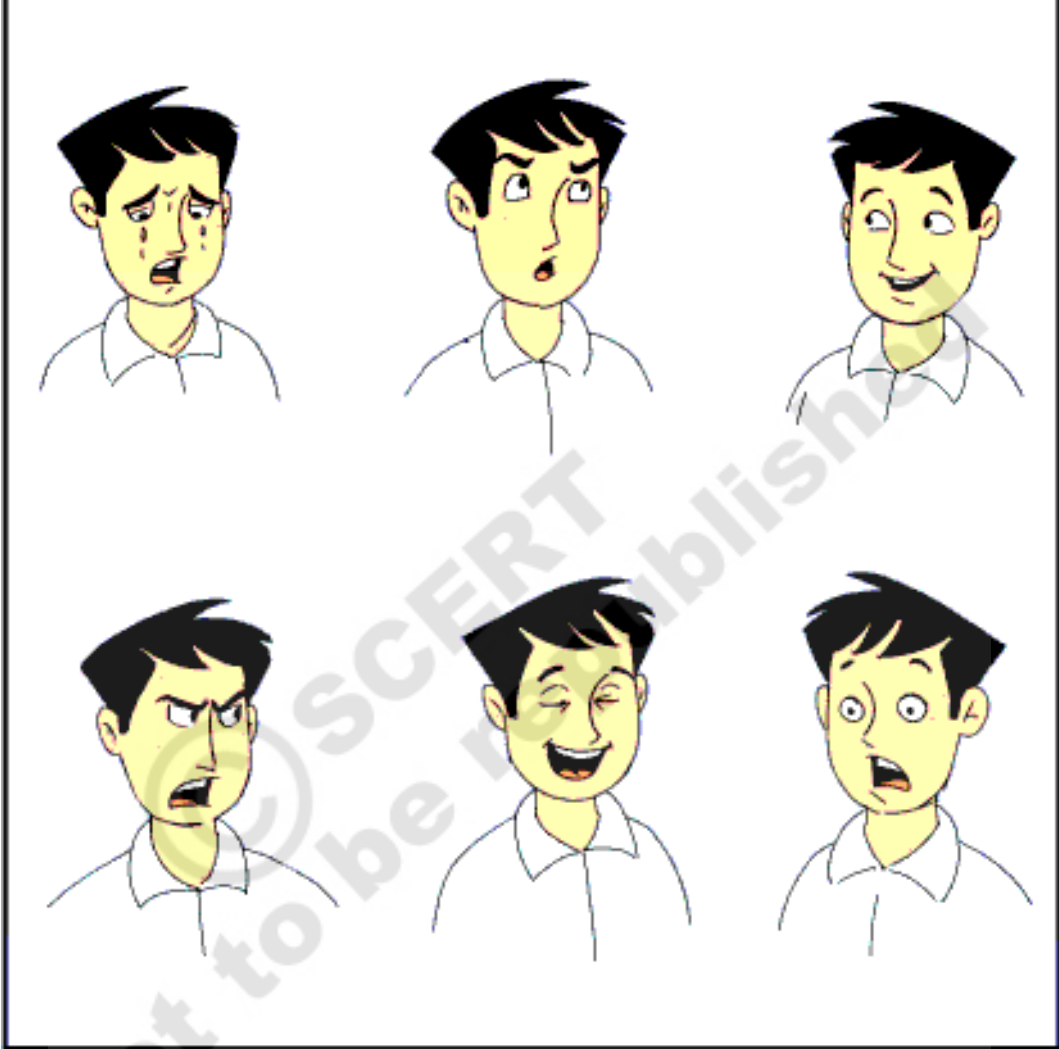
నేనివి చేయగలనా?

1. రైతు తెలివి కథను కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
2. పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలను. పాత్రల స్వభావాలను గురించి రాయగలను	ఔను/కాదు
3. రైతు తెలివి కథను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను/కాదు
4. జాతీయాలు, సామెతలతో కథను రాయగలను.	ఔను/కాదు

రైతులు విద్యావంతులు కావాలి - ఆధునిక పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేయాలి.

- జ్యోతిరావుపులే

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రాలు పరిశీలించండి. ఏ చిత్రం ఏ భావాన్ని తెలియజేస్తున్నది??
- చిత్రాల్లో రకరకాల భావాలున్నాయి కదా? ఎలా ఉంటే బాగుంటుంది? ఎందుకు?
- మీరు ఎలా ఉండాలని అనుకుంటున్నారు? ఎందుకు?

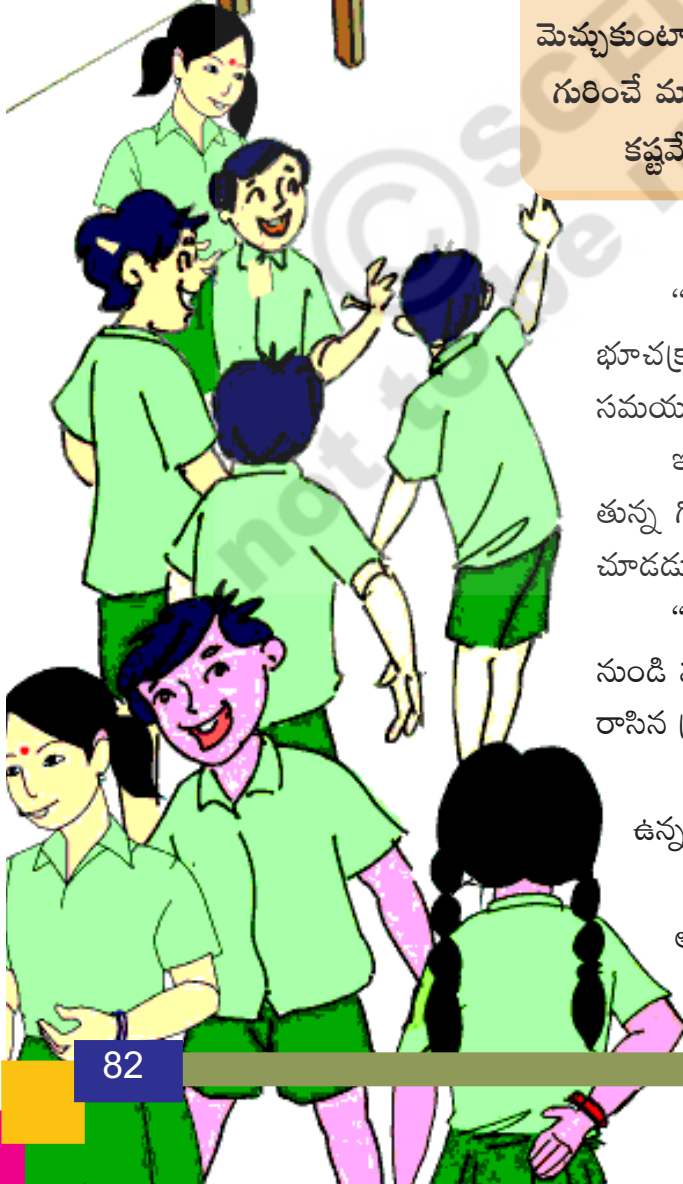
పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

గోపిగారి ముఖంలో సీమటపాకాయ
చిటపటలు. భూచక్రాల చరచరలు.
చిచ్చబుడ్ల తున్... బున్..లు”

మనందరికీ కొన్ని మంచి అలవాట్లు ఉంటాయి. కొన్ని మంచి అలవాట్లు ఉండవు. మంచి అలవాట్లను అందరూ మెచ్చుకుంటారు. ఏదైనా చెడు అలవాటు ఉంటే అందరూ దాన్ని గురించే మాట్లాడతారు. ఈ చెడు అలవాట్లను మార్చుకోవడం కష్టమేమీ కాదు. ఈ కథను చదివి తెలుసుకోండి.

“అందరూ రండి... ఆనందించండి.”
 “గోపిగారి ముఖంలో సీమటపాకాయ చిటపటలు. భూచక్రాల చరచరలు. చిచ్చబుడ్ల తున్... బున్..లు”
 సమయం : ఎప్పుడైనా, స్థలం : 4వ తరగతి గది.”
 ఇలా నల్లబల్లపై ఎవరో రాశారు. తరగతిలోకి వెళ్తున్న గోపి దాన్ని చూడలేదు. అతడెప్పుడూ అటు ఇటు చూడడు. తాను చేస్తున్న పనిపైనే ఏకాగ్రతగా ఉంటాడు.
 “ఒరేయ్! గోపి ఆగరా ఆగు. ఇది చూశావా?” వెనుక నుండి వస్తున్న ‘సత్తి’ అన్నాడు. గోపిని పిలిచాడు. బోర్డుమీద రాసిన ప్రకటన చూపించాడు.
 గోపి చూశాడు. విస్తుబోయాడు. ఉడికిపోయాడు. ఉన్నట్లుండి ఊగిపోయాడు. పక్కకు వెళ్ళాడు.
 అసలు ఇంతకూ ఆ ప్రకటన ఎవరు రాశారు? గోపి అంటే గిట్టనివాళ్ళు రాశారు. గోపి అంటే అసలు ఎందుకు గిట్టదబ్బా?

గోపి - అదే గోపాలరావు - మంచి అబ్బాయి. తరగతిలో అందరికంటే మిన్నగా ఉంటాడు. తరగతిలో ఏమిటిలెండి! అసలు ఆ బళ్ళోనే అతడు మిన్న అనుకోవచ్చు.

కథలు చెబుతాడు. కథలు రాస్తాడు. నాటకాలు వేస్తాడు,.. పాటలు పాడతాడు. ఆటలు కూడా బాగా ఆడతాడు.

అతని రచనలు పాఠశాల పత్రికలో వస్తాయి. ఒకటి రెండు కథలు ఓ పిల్లల పత్రికలో కూడా అచ్చయ్యాయిలెండి. అందుకని ఆ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడి దగ్గరినుంచి, అందరు ఉపాధ్యాయులూ... అతడంటే మక్కువ చూపుతారు.

అందుకనే మరి! గోపి అంటే కొందరికి గిట్టదు. ఆ గిట్టని వాళ్ళే అతన్ని ఉడికించాలని ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి చేస్తూ ఉంటారు.

అటువంటివాటిలో ఈ ప్రకటన ఒకటి.

గోపి ఎలా ఉడుక్కుంటాడు? అని మీకూడా తెలుసుకోవాలని ఉందికదా!

గోపి నాలుగవ తరగతి చదువుతున్నాడు. అతని మంచితనం గురించి పైన చెప్పుకున్నాం కదా! కాని అతనిలో కొన్ని దురలవాట్లు కూడ ఉన్నాయి.

ఇంతకీ ఆ 'దురలవాట్లు' ఏమిటనుకుంటున్నారు?

అదే ముఖం చిటపటలాడించడం, కళ్ళు చికిలించటం, చెవులు

రిక్కబొడవటం, అప్పుడప్పుడూ చిరచిరలాడటం ఇవండీ! అసలు ముఖ్యమైన దురలవాట్లు.

అప్పుడు చూడాలి అతని ముఖాన్ని! దానిలోని అందవికారాన్ని!

'ఈ పద్ధతి మంచిది కాదని' వాళ్ల నాన్న ఎన్నోసార్లు చెప్పాడు. వాళ్లమ్మకూడా గోపి ముఖాన్ని చిటపటలాడించినప్పుడల్లా... కేకలు వేస్తూనే ఉంటుంది.

"ఒరేయ్! ముఖం అలా పెట్టడం మంచిది కాదురా! కాస్త మంచిగా ఉంచుకోరా!" అని.

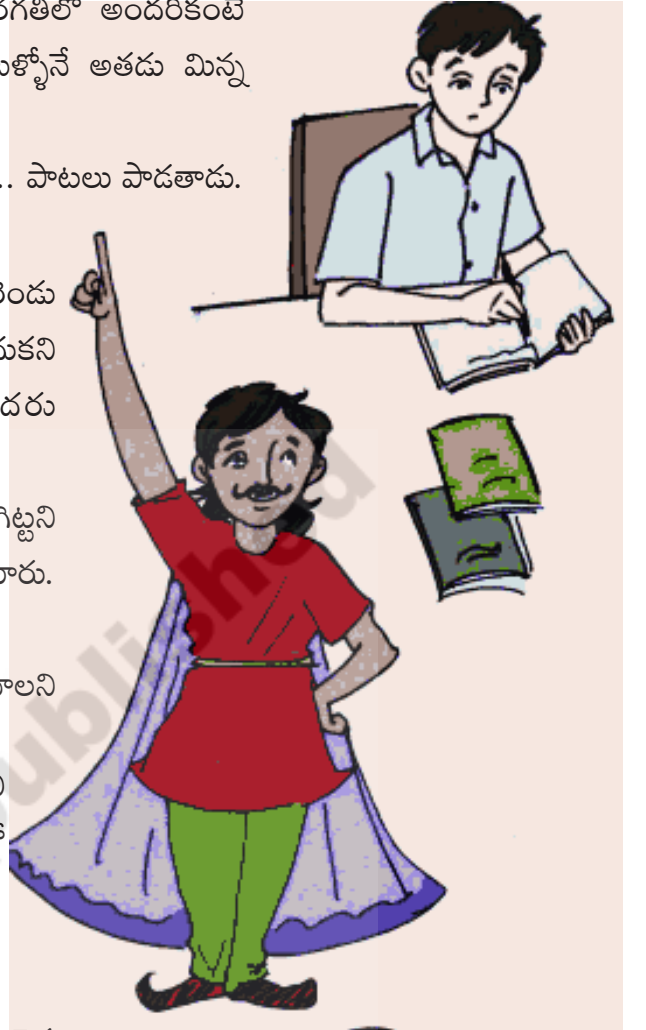
"ఆయ్" అంటాడు గోపి.

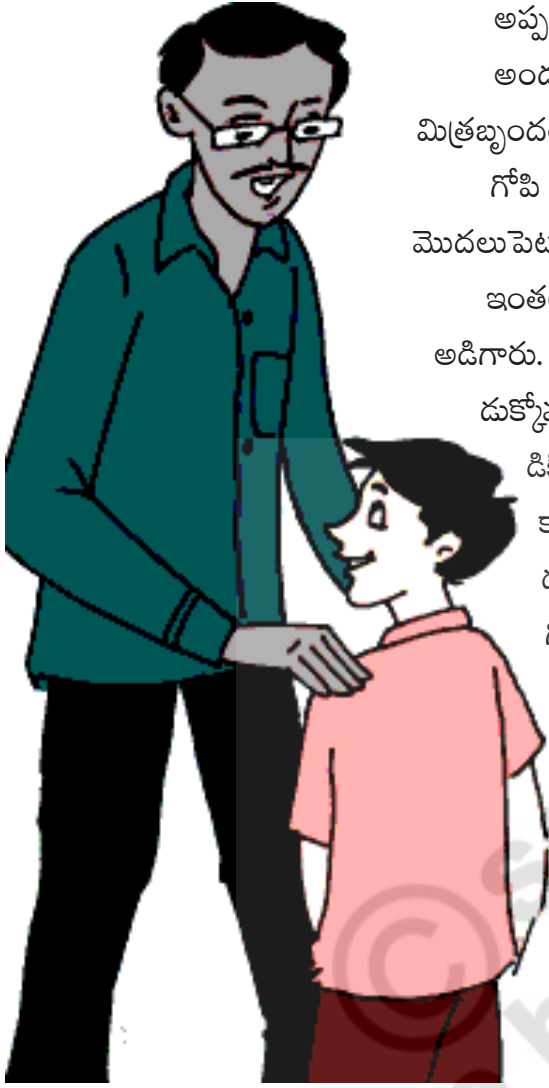
తన పద్ధతిమాత్రం మార్చుకోడు.

ఆ ప్రకటన చదివిన గోపి... గబగబా తరగతిలోకి వెళ్లాడు. ప్రకటన అక్షరాలు గుర్తుపట్టి అది ఎవరు రాశారో ఊహించుకున్నాడు.

"తప్పకుండా అది 'యాదిగాడు' - అంటే యాదగిరి పనే!" అని అనుకున్నాడు.

యాదగిరి తరగతిలో తన మిత్రబృందంతో మధ్యన కూర్చొని ఉన్నాడు. కూర్చున్నవాడల్లా గోపిని చూసి వెకిలిగా నవ్వాడు. చాటుగా వెక్కిరించాడు. అతనితోపాటు మిత్రబృందం కూడా వంతపాడింది.

అప్పటికి ఇంకా ఉపాధ్యాయుడు రాలేదు.

అందుకనే వాళ్లకు అప్పుడు 'ఆటవిడుపు' లాగ ఉంది. ఉన్నట్లుండి మిత్రబృందం గొల్లుమన్నది.

గోపి తమాయించుకున్నాడు. పుస్తకం ఒకటి తీసుకొని చదువుకోవడం మొదలుపెట్టాడు.

ఇంతలో ఉపాధ్యాయుడు వచ్చారు. గోపీని గమనించారు. ఏమైందని అడిగారు. గోపి ఏమీ మాట్లాడలేదు. "గోపి ఎవరో ఏదో అన్నారని అలా ఉడుక్కోవద్దు. నీలోని బలహీనతను ఆసరాగా చేసుకొని వాళ్ళు నిన్ను ఉడికించాలని చూస్తున్నారు కదా! నీవు నీ అలవాటును మార్చుకో. ఎవరైనా కావాలని మనని రెచ్చగొట్టినా మనం కోపం తెచ్చుకోగూడదు, ఉడుక్కోగూడదు" అని ఉపాధ్యాయుడు గోపితో అనునయంగా చెప్పారు.

గోపీకి మాత్రం మనసంతా అదోలా ఉంది. బడి అయిపోయింది. గోపి నేరుగా ఇంటికి వెళ్లాడు.

ఆ రోజు అతని మనస్సంతా అదోలా ఉన్నది.

వాళ్ల అమ్మ "అరే గోపీ! దుకాణానికి పోయి..." అని అన్నదో

లేదో... గోపి ఎగిరిపడ్డాడు. 'పెద్ద' కోపం వచ్చేసింది.

"ఎప్పుడూ నేనే తేవాలా? ఇప్పుడు నేను చదువుకోవాలి" అని అన్నాడు.

వాళ్ల అమ్మ ఊరుకోలేదు. కోపగించుకుంది.

గోపి అంతకంటే గొప్పగా కోపగించుకున్నాడు.

చిటపటలాడాడు. చిరచిరలాడాడు. చెవులు రిక్కించాడు. కళ్ళు చికిలించాడు. ముఖం చిట్టించాడు.

అలా శివమెత్తిన గోపీకి బడి గోడమీది ప్రకటన జ్ఞాపకమొచ్చింది.

ఎదురుగా గోడమీద అద్దం ఉంటే దాని వైపు తన దృష్టి మళ్లించాడు. అద్దంలో అందంగా కనిపించాల్సిన తన ముఖం అందవికారంగా కనిపించింది.

కళ్ళు చికిలించుకుపోయి 'గుడ్లగూబ' కళ్ళలా తయారయ్యాయి. ముక్కు నిక్కబొడుచుకొని 'గద్దముక్కులా' తయారయ్యింది. తన ముఖం తనకే అసహ్యంగా కనిపించింది.

"అయ్యో!" తన ముఖం ఇలా ఉందేమిటి? అనుకున్నాడు. ముఖంలో నవ్వు తెప్పించుకుని అద్దంలో చూశాడు.

ఇప్పుడు అందంగా కనిపించింది.

'ఇండాకటి తన ముఖానికీ... ఇప్పటి తన ముఖానికీ ఎంత తేడా!' అనుకున్నాడు.

'ఇందుకేనన్న మాట! ముఖాన్ని చిటపటలాడించినప్పుడు అందరూ అనుకునేది' అని అనుకున్నాడు.

‘అందుకే గదా! యాదిగాడి ముఠా నన్ను అవహేళన చేసింది. బడి గోడమీద ప్రకటన రాసింది’ అనుకున్నాడు గోపి. ఉపాధ్యాయుడి మాటలు కూడా జ్ఞాపకమొచ్చాయి. బాగా ఆలోచించాడు. ఇక నుండి ముఖాన్ని చిటపటలాడించగూడదు. ప్రశాంతంగా ఉండాలి. తనకున్న దురలవాటును మార్చుకోవాలని. నిర్ధారించుకున్నాడు.

అమ్మ చెప్పిన పని వెంటనే చేశాడు.

అతనిలోని మార్పుకి ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది. మరుసటిరోజు గోపి బడికి వెళ్లాడు. చాలామంది తనవంక వింతగా చూడడం గమనించాడు.

అతనికి ఉడుకుమోతనం వచ్చింది. తన అలవాటు అస్త్రం ప్రయోగించబోయాడు. దాంట్లోని వికృతాకారం, ఎగతాళి చేస్తున్నట్లు కనిపించింది. ఊరుకున్నాడు.

ప్రశాంతంగా చిరునవ్వులు కురిపిస్తూ ఉండిపోయాడు. ఆ రోజంతా అదే మాదిరిగా ప్రవర్తించాడు.

చాలామంది పిల్లలు ‘గోపి’ ముఖంలో సీమటపాకాయలకోసం ఆశగా చూశారు. వారికి నిరాశ ఎదురైంది.

గోపి మాత్రం ఆ ‘దురలవాటు’ను మళ్లీ ప్రదర్శించలేదు. యాదగిరి బృందం ఎంత ప్రయత్నించినా వారి పప్పులు ఉడకలేదు. దాంతోవాళ్ళు తోకముడిచారు.

ఇప్పుడు గోపి హాయిగా ఉన్నాడు. ఆనాటి నుంచి గోపి తన దురలవాటును పూర్తిగా మార్చుకున్నాడు. ఇలా తన దురలవాటును మానుకోవడానికి కారణమైన యాదగిరి బృందానికి, ఉపాధ్యాయుడికి మనసులోనే కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాడు.

- “పూల పొట్లాలు”, ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల అకాడమీ సేకరణ

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) 'ప్రకటన' అంటే ఏమిటి? మీరు ఎప్పుడైనా ప్రకటనలు విన్నారా? ఎక్కడ విన్నారు? ఏ ఏ ప్రకటనలు విన్నారో చెప్పండి.
- (ఆ) గోపి గురించి వాళ్ళ మిత్రులు బోర్డు మీద రాశారు కదా! ఇలా రాయడం సరైనదేనా? మీ గురించి ఇలా ఎవరైనా రాస్తే మీకు ఎలా ఉంటుంది? ఇలాంటి వారు మీ తరగతిలో ఉంటే మీరు ఏం చేస్తారు?
- (ఇ) ప్రకటన చూసిన గోపీకి కోపం వచ్చింది కదా! మీకు ఏ ఏ సందర్భాలలో కోపం వస్తుంది? అప్పుడు మీరేం చేస్తారు?
- (ఈ) మీ తరగతిలో ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఆనందంగా ఉండేవాళ్ళు ఎవరు? చిరచిరలాడుతూ కోపంతో ఉండేవాళ్ళు ఎవరు?

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

- (అ) పాఠం చదవండి. గోపీకి సంబంధించిన పదాల కింద గీత గీయండి. ఆ పదాలతో వాక్యాలను రాయండి.
ఉదా : ఏకాగ్రత: గోపీకి తాను చేస్తున్న పనిపైనే ఏకాగ్రత ఉంటుంది.
- (ఆ) గోపీతో ఉపాధ్యాయుడు ఏం చెప్పాడు? అది ఏ పేరాలో ఉంది. ఆ వాక్యాల కింద గీత గీయండి.
- (ఇ) కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా జవాబులు రాయండి.
1. గోపీకున్న మంచి అలవాట్లు ఏవి? దురలవాట్లు ఏవి?
 2. గోపి అద్దంలో తన ముఖం చూసుకున్నప్పుడు ఎలా కనిపించింది?
 3. గోపి తన దురలవాటు మానుకోవడానికి కారణం ఏమై ఉంటుంది?
- (ఈ) ఊర్విశ అనే అమ్మాయి, "మంచి అలవాట్లు" ఒక పట్టికలో రాసుకొని వచ్చింది. వాటిలో మీరేవేవి పాటిస్తున్నారో (✓) తో సూచించండి.

మంచి అలవాట్లు :

1. తరగతిలో అందరితో స్నేహంగా ఉండాలి. ()
2. తెలిసిన విషయాలను ధైర్యంగా లేచి చెప్పాలి. ()
3. తెలియని వాటి గురించి ఉపాధ్యాయుణ్ణి అడిగి తెలుసుకోవాలి. ()
4. ఇతరులపై చాడీలు చెప్పరాదు. నిజం చెప్పాలి. ()
5. తరగతిని శుభ్రంగా ఉంచడంలో అలంకరించడంలో మనం కూడా పాల్గొనాలి. ()
6. స్నేహితులకు అవసరమైన వస్తువులిచ్చి, తెలియనిది చెప్పి సహకరించాలి. ()
7. ఇంటికి తిరిగివచ్చి తల్లిదండ్రులకు ఇంటి పనుల్లో సాయం చేయాలి. ()
8. వ్యక్తిగత శుభ్రత పాటించాలి. ()

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) గోపి గురించి ఐదు వాక్యాలు రాయండి.
- (ఆ) గోపీకున్నట్లు మనలో కూడ కొన్ని మంచి అలవాట్లు, చెడు అలవాట్లు ఉంటాయి. మీలో ఉన్న మంచి, చెడు అలవాట్లను రాయండి. చెడు అలవాట్లను మానేయడానికి మీరేం చేస్తారో రాయండి.
- (ఇ) మీ ఇంట్లో వాళ్ళు, మీ తరగతిలోని వాళ్ళు మీతో ఎలా ఉండాలని మీరు కోరుకుంటారు? వాళ్ళ పట్ల మీరు ఎలా ఉంటారు?
- (ఈ) గోపి కథ చదివాక మీలో కలిగిన భావాలను రాయండి.
- (ఉ) గోపి తరగతిలో కథలు చెబుతాడు, కథలు రాస్తాడు, నాటకాలు వేస్తాడు కదా! మరి మీరు ఇలాంటివి ఎప్పుడెప్పుడు ప్రదర్శించారు. ఏమేమి ప్రదర్శించారో రాయండి.

IV పదజాలం

(అ) కింది పదాలను జతపరచండి. వాటితో సొంత వాక్యాలు రాయండి.

కళ్ళు	కొరుకు	_____
ముఖం	రిక్కించు	_____
చెవులు	చిట్లించు	_____
పళ్ళు	చికిలించు	_____

(ఆ) మనుషుల ముఖంలో కనిపించే రకరకాల హావభావాలు కింది గళ్ళలో ఉన్నాయి. ఆ పదాలు వాటితో వాక్యాలు కూడా రాయండి.

కో	పం	చి	రా	కు
వి	శాం	తం	భ	యం
ను	ధ్యా	సి	గ్గు	ఏ
గు	నం	మౌ	నం	డు
న	వ్వు	బా	ధ	పు

ఉదా : సిగ్గు

V సృజనాత్మకత

- (అ) కోపంగా ఉండడం, సంతోషంగా ఉండడం, ఆలోచించడం, విసుగ్గా ఉండడం... వంటి భావాలు కనిపించేలా ముఖాల బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి. ఒక్కొక్క చిత్రానికి నవ్వువచ్చేలా ఒక్కొక్క వాక్యం రాయండి.
- (ఆ) గోపి తన దురలవాటును మార్చుకున్నాక బడిలో ఎలా ఉన్నాడో ఊహించి కథను పొడిగించి రాయండి.

VI ప్రశంస

మీ స్నేహితునికి కోపం బాగా ఎక్కువ. దాన్ని తగ్గించుకోమని, కోపం వల్ల కలిగే నష్టాలు వివరిస్తూ మీరు మీ స్నేహితునికి ఏమి చెబుతారో తెల్పండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కింది వాక్యాలను చదవండి. అవి ఏ కాలంలో ఉన్నాయో రాయండి.

1. కీర్తన అన్నం తిన్నది. ()
2. భాస్కర్ బస్సులో ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. ()
3. ఫాతీమా సాయంత్రం రైతు బజారుకు వెళ్తుంది. ()
4. పవిత్ర మొక్కలను నాటింది. ()
5. డేవిడ్ మన ఊరికి వస్తాడు. ()

(ఆ) పై వాక్యాలలోని క్రియలను మిగతా కాలాలకు మార్చి రాయండి.

(ఇ) కింది క్రియా పదాలను చదవండి. వాటిని బట్టి కింది పట్టికలో వాక్యాలు రాయండి.

(ఎగరడం, ఆడడం, పాడడం, వినడం, రాయడం, చదవడం)

భూతకాలం	వర్తమాన కాలం	భవిష్యత్ కాలం
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____
5. _____	_____	_____
6. _____	_____	_____

ప్రాజెక్టు పని

పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని కథల పుస్తకాలు తీసుకోండి. గోపి లాంటి పిల్లలను గురించి ఒక కథ/గేయం/పాట చదవండి. దాన్ని గురించి మీ డైరీలో రాయండి. చదివి వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. నాగురించి నేను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. ఔను/కాదు
2. పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలను.
నేను పాటించే మంచి అలవాట్లను గుర్తించగలను. ఔను/కాదు
3. గోపి గురించి, నాలోని మంచి గురించి, చెడు అలవాట్లను గురించి సొంతంగా రాయగలను. ఔను/కాదు
4. సూచించిన హావభావాలను గీయగలను. చిత్రాలను గురించి నవ్వు కలిగించేలా వాక్యాలు రాయగలను. ఔను/కాదు

వినయం, శీలం లేని విద్యార్థుడు మృగంకంటే ప్రమాదకరం, సమాజానికి శాపం.

- డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రం చూడండి. ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పండి.
- వీటిని ఎక్కడ, ఎలా ఉపయోగించుకుంటారో చెప్పండి.
- ప్రస్తుతం వీటి స్థానంలో ఏ వస్తువులు ఉపయోగిస్తున్నారు?
- ఇవి ఏమని మాట్లాడుకుంటున్నాయో ఊహించి చెప్పండి.

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

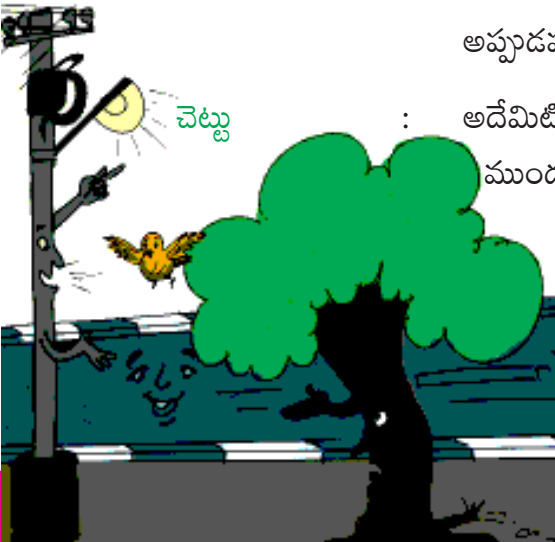
- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

రాత్రి వేళయింది. సముద్రంనుంచి చల్లగాలులు వీస్తున్నాయి. రోడ్లంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. రోడ్డు పక్కన కరెంటు స్తంభం, పక్కనే పెద్ద చెట్టు. ఎక్కడో దూరంగా కుక్కల అరుపులు వినబడుతున్నాయి. నల్లని తారురోడ్డు విద్యుత్ దీపాల వెలుగులో మిలమిల మెరుస్తోంది. ఆ సమయంలో అవి ఏం మాట్లాడుకుంటున్నాయో పాఠం చదివి తెలుసుకోండి.

- విద్యుత్తు స్తంభం** : హమ్మయ్యా! రాత్రయింది. మనం ఇంక తీరిగ్గా కబుర్లు చెప్పుకోవచ్చు.
- చెట్టు** : నిజమే! ఈమధ్య రాత్రుళ్ళు తగ్గిపోతున్నాయి. ఈ జనం ఎంతసేపటికీ ఇళ్లకు వెళ్లరు. రోడ్లు పట్టుకు తిరగడమే! చూడు... ఇప్పుడు రోడ్డు ఎంత స్పష్టంగా కనిపిస్తోందో.
- రోడ్డు** : ఔను, నా మొహాన్ని మీరు స్పష్టంగా చూడాలంటే అర్ధరాత్రి దాకా ఆగాలి మరి.
- విద్యుత్తు స్తంభం** : సముద్రపుగాలి తీవ్రత పెరుగుతూ ఉంది. వేగంగా గాలి వీస్తే నా బల్బు మాటి మాటికి ఆరిపోతూ, వెలుగుతూ ఉంటుంది. నాకేమో చాలా భయంగా అనిపిస్తుంది.
- చెట్టు** : నిజమే! ఆ రోజు గుర్తుందా నామీద పిడుగుపడింది. అబ్బా! అవి మెరుపులా ఇంకేమన్నానా! గుర్తొస్తే ఇప్పటికీ నా గుండె దడ ఆగదు. ఆ పిడుగు పడ్డ వైపు కొమ్మ అంతా కాలిపోయింది కదా! అప్పటి నుండి ఎప్పుడు వర్షమొచ్చినా నాకు ఆ రాత్రే జ్ఞాపకం వస్తుంది. ఒళ్లంతా భయంతో కంపించిపోతాను.
- రోడ్డు** : అన్ని వేళలా అలా జరగదు కదా! భయపడకు. నాకైతే వర్షం పడితే మహా ఆనందం. వర్షానికి నామీద ఉన్న చెత్తాచెదారం, దుమ్ముధూళి అంతా కొట్టుకుపోయి శుభ్రంగా తయారవుతాను.
- చెట్టు** : నాకూ వర్షం పడితే సంతోషమే. కానీ తుఫాను అంటేనే భయం. ఆ తుఫాను గాలికి ఎక్కడ నా కొమ్మలు విరిగిపోతాయో అనిపిస్తుంది.
- విద్యుత్తు స్తంభం** : నాకా భయంలేదు. నన్ను లోహంతో తయారుచేశారు కదా! అన్నిటికీ తట్టుకుని నిలబడగలను. వర్షానికి తడిసినా జబ్బుచేయడం వంటివి ఉండవు. కానీ అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంది నాదీ ఒక జీవితమేనా అని!

చెట్టు : అదేమిటి అలా అంటావు? నువ్వు లేకపోతే ఈ వీధికి వెలుతురేది? నీకన్నా ముందు నేను ఇక్కడ పుట్టాను. అప్పట్లో ఈ రోడ్డు కూడా ఉండేది కాదు.

ఆ పెద్ద పెద్ద భవనాలు, పోస్టర్లు అసలేలేవు. అదిగో ఆ సముద్రం, నేను... నాకు చాలా ఒంటరిగా అనిపించేది. ఎప్పుడైతే నిన్ను ఇక్కడ పాతారో నాకు తోడు దొరికిందనిపించింది. మెల్లగా ఈ రోడ్డు వచ్చింది. చాలారోజులు నువ్వు అసలు నాతో మాట్లాడేవాడివి కావు. నీవు అలా ఉంటే నీకు చాలా గర్వమేమో అనుకునేదాన్ని.

విద్యుత్తు స్తంభం : అవును. నాకు ఇది కొత్త వాతావరణం. కానీ అప్పుడు జరిగిన సంఘటన నాకు బాగా గుర్తుంది. ఆ రోజు తుఫాను వచ్చింది. నేను తుఫానుగాలికి నీమీద పడిపోయాను. నువ్వే లేకపోతే కింద పడిపోయేవాడిని. అప్పటికే నువ్వు బాగా దెబ్బతిన్నావు. అయినా నన్ను కాపాడావు. ఆ రోజునుంచే మన మధ్య స్నేహం కుదిరింది.

చెట్టు : ఔను! ఈ రోజు గాలి చూస్తే నాకు మళ్ళీ ఆనాటి రోజులే జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి.

రోడ్డు : మీరు మరీ భయపడుతున్నారు. చెట్టు నేస్తమా! ఆ రోజు నువ్వు చాలా చిన్నగా ఉన్నావు. నీ కొమ్మల సన్నగా ఉన్నాయి. అందుకే గాలికి విరిగిపోయావు. కానీ నువ్వు ఇప్పుడు బాగా ఎదిగావు. నీ కొమ్మలన్నీ చాలా దృఢంగా ఉన్నాయి. భయపడాల్సిన పనిలేదు. స్తంభమా! నిన్ను కూడా ఇప్పుడు బలంగా పాతిపెట్టారు. ఊరికే అద్దైర్యపడకండి. అదిగో మన పిచ్చుకనేస్తం వచ్చింది. ఏం విశేషాలు చెబుతుందో చూద్దాం!

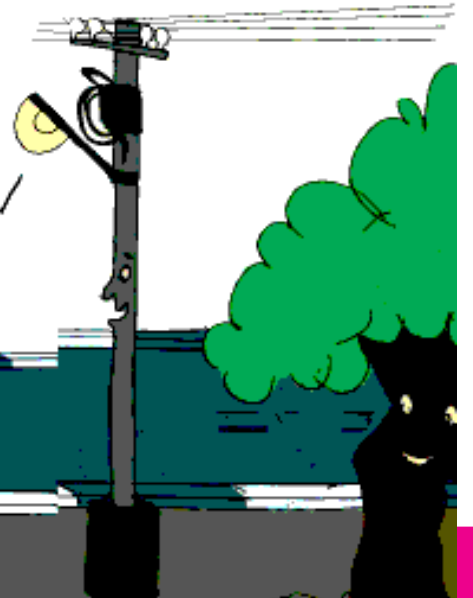
పిచ్చుక : ఏమిటి! వీళ్లకేదో దైర్యం చెబుతున్నావు?

రోడ్డు : తుఫాను వస్తుందేమోనని వీళ్ల భయం.

పిచ్చుక : తుఫానుకన్నా మీరు భయపడాల్సిన విషయం వేరొకటి ఉంది. తెలుసా?

చెట్టు : ఏమిటిది? ఎలాగా?

పిచ్చుక : ఎలాగేమిటి? ఈ మనుషులవల్లే! మన స్తంభాన్ని చూడు ముందు లైటుతో రీవిగా నిలబడి ఉండేది. ఇప్పుడు చూడు కేబుల్ వైర్లు, దబ్బాలు, బ్యానర్లు, జెండాలు అన్నీ కట్టి ఎలా అందవిహీనంగా తయారుచేశారో!

కరెంటు స్తంభం : ఔను నువ్వు చెప్పింది నిజమే!

నేను లేకపోతే ఒక నిమిషం గడవని ఈ మనుషులు నన్ను ఎంత నిర్లక్ష్యంగా వాడుతున్నారో చూడు. రాత్రి చీకటిగా ఉంటుంది, కాబట్టి నన్ను వాడుకున్నా అర్థం ఉంది. పగలు కూడా కరెంటు ఆపరు. నా దీపాలు వెలుగుతూనే ఉంటాయి. ఎంతో వృథా కదా! ఈ మధ్య విపరీతంగా కరెంటు కోతలతో నేను రాత్రి వెలగడమే కష్టమైపోతోంది.

చెట్టు : నిజమే! నేనూ వింటున్నాను. కదలలేని మనలను చూస్తే అందరికీ లోకువే! ఎవరికి ఇష్టం వచ్చినట్టు వాళ్లు మనతో ఆడుకుంటున్నారు. నన్నే చూడు నేను వీళ్లకు ఎన్నో రకాలుగా ఉపయోగ పడుతున్నాను. అయినా నా కొమ్మలు సరికేస్తారు. నన్ను పట్టించుకోరు. ఏ క్షణం నన్ను ఇక్కడినుండి లేపేస్తారో అని భయంగానే ఉంటుంది.

రోడ్డు : నువ్వు చెప్పింది నిజమే! ఈ మధ్య నన్ను వెడల్పు చేయడానికి మీ చెట్లను పూర్తిగా సరికేస్తున్నారు. మీకే కాదు, ఈ మనుషుల వల్ల నా కష్టాలు ఏమని చెప్పను. రోజూ వందలకొద్ది లారీలు, బస్సులు, కార్లు, స్కూటర్లు, బైకులు నామీద పోతున్నాయి నామీద అక్కడక్కడ గోతులు కూడా పడ్డాయి. వర్షం పడిందా ఆ గోతులు కనిపించవు. ఎవరు పడతారో తెలీదు.

ఈమధ్య ఇలాంటి ప్రమాదాలు ఎక్కువయ్యాయి. అదీగాక నామీదే ఉమ్మేయడాలు, చెత్తా చెదారం వేసి నన్ను ఎంతలా పాడుచేయాలో అంతలా పాడుచేస్తున్నారు. వీళ్లు వేసే చెత్తతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోతున్నాను. వీళ్లకి ఎప్పుడు బుద్ధి వస్తుందో.

పిచ్చుక : చూశారా! నేను ఇలా మొదలెట్టానో లేదో! ఈ మనుషులవల్ల మీరు ఎదుర్కొంటున్న కష్టాలన్నీ బయటపెట్టారు.

చెట్టు : మా కష్టాలు సరే! నువ్వు హాయిగానే ఉన్నావు కదా!

పిచ్చుక : నేను బాగానే ఉన్నట్టు కనబడుతున్నా. కానీ మా జాతి పూర్తిగా అంతమయ్యే పరిస్థితి వచ్చేసింది.

కరెంటు స్తంభం : అదేమిటి? అలా అంటున్నావు?

పిచ్చుక : అవును. ఈ మధ్య చూశావా! నీకంటే కూడా ఎత్తుగా పెద్ద పెద్ద టవర్లు వచ్చాయి. అవి సెల్ టవర్లు, వాటి నుండి వచ్చే రేడియో తరంగాల వల్ల మా పక్షి జాతి ప్రాణాలకే ఆపద కలుగుతోంది. మనుషుల తెలివి తేటలు రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్నాయి. దీనివల్ల వాళ్లకీ నష్టాలే! అయినా పట్టించుకోవడంలేదు. నాలాగే తేనెటీగల చిరునామా కూడా గల్లంతైపోతోంది. భవిష్యత్తులో తేనె రుచి ఎలా ఉంటుందో కూడా గ్రహించలేని పరిస్థితిలోకి మనిషి వెళ్లిపోతాడు. తాను కూర్చున్న కొమ్మను తానే నరుక్కోవడమంటే ఇదే! తేనెటీగలు అంతరిస్తే క్రమేపి సమస్త మానవ జాతి కూడా అంతరిస్తుందట.

కరెంటు స్తంభం : నిజమే! నేనూ వింటున్నాను. ఇప్పుడు ప్రతి ఒక్కరి చేతిలో సెల్ ఫోన్ ఉంటున్నది. ఇది ఇలాగే కొనసాగితే నిజంగానే అందరూ కష్టాలు ఎదుర్కోవలసిందే! నిజంగా మనిషి ఎంత తెలివైనవాడో, అంత మూర్ఖుడు కూడా కదా!

పిచ్చుక : సరిగా చెప్పావు.

చెట్టు : కానీ మనల్ని కాపాడేది కూడా వాళ్ళే!

కరెంటు స్తంభం : ఎలా?

చెట్టు! రోజూ నా దగ్గరికొచ్చే పిల్లల్ని చూడండి. వాళ్ళే మన నేస్తాలు. వాళ్ళకు మన కష్టాలు చెప్పుకుందాం. నేటి పిల్లలే రేపటి పౌరులు కదా! మనల్ని కాపాడుకునే బాధ్యతను వాళ్ళు తప్పకుండా తీసుకుంటారు. నాకు ఆ నమ్మకం ఉంది. వాళ్ళు ప్రతి ఏటా వనమహోత్సవం నాడు మొక్కల్ని నాటుతారు తెలుసా!

పిచ్చుక : అవును నువ్వు చెప్పింది నిజమే! మన దగ్గరికి వచ్చే పిల్లలకు మన కష్టాలన్నీ చెప్పుకుందాం. దీనివల్ల వాళ్లకు కలిగే నష్టాలను కూడా చెబుదాం. పక్షులు జంతువులు, ప్రకృతి మీద ప్రేమ, దయ, జాలి కలిగి ఉండాలని చెబుదాం.

తెల్లారింది. ఆ రోజు సాయంత్రం పిల్లలందరూ చెట్టుకింద ఆడుకోవడానికి వచ్చారు. చెట్టు, రోడ్డు, స్తంభం, పిచ్చుక పిల్లలను చూడగానే సంబరపడిపోయాయి. ముందు పిచ్చుక గబగబా పిల్లల దగ్గరకు వెళ్లింది. మాట్లాడింది. పిల్లలతో చెట్టు, స్తంభం, రోడ్డు కూడా మాట్లాడాయి. అవన్నీ పిల్లలతో ఏమి మాట్లాడి ఉంటాయో ఊహించండి.

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) తుఫాను వస్తుందేమో అని చెట్టు, స్తంభం భయపడ్డాయి కదా! ఎందుకు? తుఫాను వస్తే ఏం జరుగుతుంది?
- (ఆ) మనుషులవల్ల చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నామని పాఠంలోని పాత్రలు చెప్పుకున్నాయి కదా! మనుషులవల్ల ఇంకా ఏవేవి ఇలాంటి బాధలు పడుతూ ఉంటాయో ఊహించి చెప్పండి.
ఉదా : చెరువు, పక్షులు.. జంతువులు, నది, వాగు.
- (ఇ) తుఫాను వచ్చేముందు ప్రభుత్వం రేడియోలు, దూరదర్శన్, వార్తాపత్రికల ద్వారా సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలనూ తెలుపుతారు కదా! అవి ఏమైఉంటాయి?
- (ఈ) వర్షం వస్తుందంటే చెట్టు, స్తంభం భయపడగా, రోడ్డు మాత్రం సంతోషపడింది. వర్షం వల్ల కొందరికి సంతోషం, కొందరికి భయం కలుగుతుంది. వర్షానికి ఎవరు సంతోషిస్తారో, ఎవరు భయపడతారో చెప్పండి.
- (ఉ) పక్షులు, జంతువులు, చెట్లపైన ప్రేమ, దయ, జాలి కలిగి ఉండడం అంటే ఏమిటి? అవి కలిగి ఉన్నాయని ఎలా చెబుతారు? మీరు చూసిన కొన్ని సంఘటనలు చెప్పండి.

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

- (అ) పాఠం చదవండి, కథలోని పాత్రలు, అవి మనుషులతో పడుతున్న బాధలను కింది పట్టికలో రాయండి.

పాత్రపేరు	మనుషులతో పడే బాధలు

- (ఆ) పాఠం చదవండి. కింది పట్టికలో సంఘటన, ఫలితాలను రాయండి.

సంఘటన	పర్యవసానం / ఫలితం
1. తుఫాను	1.
2.	2. కరెంటు వృధా అవుతుంది.
3. రోడ్లను వెడల్పు చేయడం	3.
4.	4. తేనెటీగలు, పిచ్చుకలు కనుమరుగైపోతాయి.
5. రోడ్లపై గుంతలు పడ్డాయి	5.

- (ఇ) పాఠం చదవండి, కింది వాటికి జవాబులు రాయండి.

- వర్షం వస్తే చెట్టు భయపడటానికి కారణం ఏమిటి?
- కరెంటు స్తంభం ఎందుకు అందవిహీనంగా తయారయ్యింది?
- పిచ్చుకల జాతి పూర్తిగా అంతరించే పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది?

4. చెట్టు, కరెంటు స్తంభం, రోడ్డు, పిచ్చుక తమ కష్టాల గురించి పిల్లలతో ఎందుకు చెప్పాలనుకున్నాయి?
5. రోడ్డు తన బాధని ఏమని చెప్పుకుంది?

III ఆలోచించి సాంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) మనం సాధారణంగా వీధి స్తంభాలకు పగటిపూట కూడా విద్యుత్తు దీపాలు వెలుగుతుండటం గమనిస్తాం కదా! దాంతో విద్యుత్తు వృథా అవుతుంది. ఇలా ఇంకా ఏ ఏ సందర్భాలలో విద్యుత్తు వృథా అవుతుందో రాయండి.
- (ఆ) పిల్లలతో చెట్టు, రోడ్డు, స్తంభం, పిచ్చుక ఏమి మాట్లాడి ఉంటాయో ఊహించి కథను పొడిగించి రాయండి.
- (ఇ) 'నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు' అన్నారు కదా! మీకు ఏమి అర్థమయిందో రాయండి.
- (ఈ) 'తాను కూర్చున్న కొమ్మను తానే నరుక్కుంటున్నాడు' అనే వాక్యం ఉంది కదా! దీని అర్థం వివరించండి.
- (ఉ) మీరు వనమహోత్సవాన్ని ఎలా నిర్వహిస్తారో రాయండి.

IV పదజాలం

- (అ) కింద పట్టికలో పాఠంలో వచ్చిన పాత్రల పేర్లు ఉన్నాయి. వాటితో సంబంధం ఉన్న పదాలను రాయండి. వాటిని ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

పాత్రపేరు	సంబంధం ఉన్న పదాలు
చెట్టు	
విద్యుత్తు స్తంభం	
రోడ్డు	
పిచ్చుక	

- (ఆ) విద్యుత్తు సహాయంతో పనిచేసే సాధనాల పేర్లు రాయండి.

V సృజనాత్మకత కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

- (అ) పాఠం ఆధారంగా చెట్లను పెంచడం, విద్యుత్తు పొదుపు, రోడ్డు, పక్షుల గురించి నినాదాలు రాయండి.
- (ఆ) చెట్టు, రోడ్డు, స్తంభం తాము కదలలేమని బాధపడ్డాయి కదా! ఒకవేళ వాటికి కదలగలిగే శక్తి వస్తే అవి ఏమి చేస్తాయో నాటకీకరణ చేయండి.

VI ప్రశంస :

మీరు పాఠశాలకు వెళ్తుండగా రోడ్డుపైనే కొందరు చెత్తపారబోయడం కనిపించింది. అది తప్పని అలా చేయడం సరికాదని మీరు వారికి చెప్పాలని అనుకున్నారు. వారికి వారు చేసేది తప్పని, తెలిపేలా పోస్టరు తయారు చేయండి. ప్రదర్శించండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) ఈ పాఠంలో (.) కు ముందున్న క్రియాపదాలు కొన్నింటిని రాయండి.

ఉదా : కనిపిస్తోంది, కాలిపోయింది, పడిపోయాను _____

ఈ పదాలు వాక్య భావాన్ని పూర్తయినట్లుగా తెలుపుతున్నాయి కదా!

ఇలా వాక్యభావాన్ని పూర్తిగా తెలిపే క్రియా పదాలను 'సమాపక క్రియలు' అంటారు.

(ఆ) పై క్రియా పదాలను పూర్తికాని పనిని తెలిపే పదాలుగా రాయండి.

పదాలు రాశారు కదా! వాక్యభావాన్ని అసంపూర్తిగా తెలిపే క్రియా పదాలను 'అసమాపకక్రియలు' అంటారు.

(ఇ) 11వ పాఠంలోని క్రియాపదాలను రాయండి. వాటిని అసమాపక క్రియలుగా మార్చి రాయండి.

	పూర్తి అయిన పనిని తెలిపే పదాలు	పూర్తికాని పనిని తెలిపే పదాలు
ఉదా :	చూపించాడు చూడడు రాశారు _____ _____ _____	చూపించి చూసి రాసి _____ _____ _____

ప్రాజెక్టు పని

ప్రకృతికి సంబంధించిన అనగా చెట్లు, వర్షాలు, పక్షులు... ఇలాంటి వాటికి సంబంధించిన గేయాలు, పాటలు, పద్యాలు లేదా కథ... ఏదైనా ఒకదాన్ని గ్రంథాలయ పుస్తకాల నుండి సేకరించి చదవండి. దాన్ని చార్టుపై ప్రదర్శించండి. చదివించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. ఈ పాఠంలోని పాత్రల గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. ఔను/కాదు
2. పాఠంలోని సంభాషణలను ధారాళంగా చదవగలను. సంఘటనలు, ఫలితాలను రాయగలను. ఔను/కాదు
3. సామెతలను వివరించి సొంత మాటల్లో రాయగలను. ఔను/కాదు
4. చెట్లను పెంచడం, విద్యుత్తు పొదుపు, రోడ్లు, పక్షులపై నినాదాలు రాయగలను. ఔను/కాదు

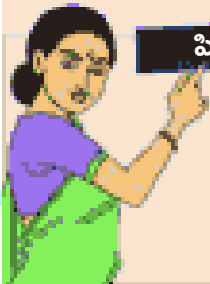
ధనంవలనే నీటిని, విద్యుత్తును పొదుపుగా వాడాలి.

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రంలో ఎలాంటివారు ఉన్నారు? వారు ఏం చేస్తున్నారు?
- వారు ఏ పోటీలో పాల్గొన్నారు?
- ఇలాంటి వ్యక్తులు పోటీల్లో పాల్గొనడం చూస్తుంటే మీకేమనిపిస్తుంది?

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థం కాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.